Дошкільний навчальний заклад (ясла- садок) №1 «Дзвіночок»
Комунальної власності Сарненської міської ради

Консультація для батьків

«Загальний недорозвиток мовлення у молодших дошкільників»

Підготувала і провела
вчитель логопед ДНЗ :
Гриневич Д.Я.

2018р.

Дошкільний вік має особливо важливе значення для розвитку психіки та формування особистості дитини. У перші три роки свого життя малюк за допомогою дорослого пізнає світ, починає розуміти призначення предметів; у цей час закладається основа майбутніх рис характеру та здібностей дитини, формується ставлення до себе та навколишнього світу, інтенсивно розвивається мовлення.

Четвертий рік життя

Цей період характеризується формуванням у дітей "системи-Я", черговим кризовим періодом ("Я— сам"), розвитком партнерської ігрової діяльності, різким переключенням емоцій з переважанням сильної модальності, Діти цього віку мають мимовільні увагу та пам'ять, наочно-дійове мислення, високу чутливість до дискомфорту.

Об'єктами пізнання у молодших дошкільників, які не мають відхилень у розвитку, є предмети найближчого оточення, їхні властивості та призначення, основним способом пізнання — експериментування. На цьому віковому етапі переважає ситуативно-ділова форма спілкування, тому для більшості дітей стосунки з однолітками є малоцікавими, а взаємини з дорослими стають джерелом багатоваріативних способів діяльності та партнерства у грі.

На четвертому році життя діти вже беруть участь у сюжетно-рольових іграх, використовуючи при цьому різноманітні форми спілкування, Так, під час гри дитина ділиться іграшками, висловлює власні думки, звертається до дорослого з проханням чи по допомогу, проявляє своє ставлення до дій однолітків, прагне допомагати іншим.

Психологічний портрет молодших дошкільнят із ЗНМ

Малюк із загальним недорозвитком мовлення має свої особливості, які необхідно враховувати у навчально-виховній роботі, Крім мовленнєвих порушень, у них спостерігаються вторинні відхилення у формуванні психічних процесів, .що потребують специфічної роботи практичного психолога.

У нормі криза трьох років проходить досить легко, як один з етапів особистісного становлення дитини. Проте, якщо молодший дошкільник має мовленнєву ваду, то вкрай обмежено реалізуються можливості сенситивного періоду для формування самооцінки, всіх компонентів мовленнєвої системи, розвитку основних розумових процесів (сприймання, наочно-дійового (практичного) і наочно-образного мислення).

Хоча у молодших дошкільнят із ЗНМ рівень невербального інтелекту здебільшого наближений до норми, об'єктом пізнання у них ще залишається внутрішня будова предметів, способом пізнання, як і в ранньому віці, — маніпулювання та розбирання, формою спілкування, на відміну від здорових однолітків, — ситуативно-особистісна І стосунки з дорослими проявляються лише як потреба у захисті та допомозі. А звідси — предметно-маніпулятивна ігрова діяльність або ігри поряд, що за нормативними показниками властиве дітям раннього віку.

Зазвичай діти з мовленнєвим недорозвитком мають органічні чи функціональні відхилення у центральній нервовій системі (ЦНС), а тому дуже вразливі.

Органічне ураження головного мозку спричинює надмірне виснаження та надшвидку втомлюваність під час будь-якої діяльності, В результаті у малюка виникають головні болі, спостерігаються розлади сну, млявість чи, навпаки, гіперактивність. Таким дітям притаманні дратівливість, підвищена збудливість, моторна розгальмованість та емоційна лабільність. У дітей з функціональними відхиленнями у ЦНС часто трапляються невротичні реакції, спостерігається підвищена лякливість та тривожність.

Ознаки ЗНМ у молодших дошкільників

- Повна відсутність мовлення чи наявність звуконаслідувань зі значним використанням міміки та жестів.
- Формальне, поверхневе чи вибіркове спілкування,
- Недостатнє розуміння зверненого до них мовлення.
- Низька мотивація до комунікації.
- Слабкий розвиток наслідувальної діяльності.
- Нестійкість уваги та всіх видів пам'яті.
- Невміння гратися разом чи хоча б поруч та ін.

Все вищезазначене створює додатковий психологічний бар'єр у спілкуванні як з дорослими, так і з однолітками. Останні часто висміюють, дражнять чи навіть б'ють (!), не приймають до гри таких дітей.

Характерною особливістю молодших дошкільників із ЗНМ є те, що до трирічного віку у багатьох з них ще не сформована "система-Я". Так, дивлячись на себе у дзеркало, вони називають лише власне ім'я, сказати на себе "Я" вони не можуть. Значна кількість дітей із ЗНМ четвертого року життя не розуміють своєї статевої приналежності, що автоматично впливає на помилкове, засвоєння родових закінчень прикметників та дієслів. Часто від дітей можна почути фрази типу *"Тато після"* ("Тато прийшла"), *"Ояпав"("0пя* впав"), *"Ова хайося" ("Вова* хороша") тощо.

Все вищезазначене свідчить про **важливість комплексного педагогіко-психологічного впливу** на особистість молодшого дошкільника із ЗНМ, необхідність надання кваліфікованої як логопедичної, так і психологічної допомоги.